

Vogel van papier

Driemaandelijks tijdschrift
Jaargang 15, Nummer 1
Januari-februari-maart 2009
Afgiftekantoor: 8560 Wevelgem 1

België-Belgique
P.B.
8560 Wevelgem 1
3/5721

Aan:

V.u.: E. Debrouwere
Olmenlaan 30
8560 Moorsele

IN DIT NUMMER:

Dankjewel	2
Uit de Brieven Van Inge: Wel en Wee	3
Handicap ... één aanpak, een verhaal van Veerle Defloor	7
Up tot date: Top-Down of Bottom-Up ?	10
Wie wil wat graag ?	15
Praktische informatie	16

Dag allemaal

We zien intussen al heel erg uit naar ons verblijf in België. Het enige wat minder is, is het feit dat Saulo hier blijft. Als hij zou meekomen, dan valt al het werk, en ook alle optredens van Jayac stil en zijn niet alleen wijzelf, maar ook alle andere leden van de groep er de dupe van. Dus, er zal verder gewerkt worden.

Mijn "bezig zijn in België" is ook al voor een groot deel uitgestippeld: de kinderen gaan in mei en juni terug in Menen naar school gaan en dat zal wel de nodige aandacht vragen. Ik las trouwens dat, volgens de Belgische statistieken die verschenen in de Standaard, een huishouden met vier kinderen al een halve dagtaak op zich insluit: dus we zullen dus al daarmee beginnen.

Maar daar zal het niet bij blijven: naast de gebruikelijke taken voor Taporí (projectvoorstellen uitschrijven en indienen, projectverslagen afgeven (deze keer hopelijk bij Handicap International en Alumni Leuven), vertellen over Taporí en ons werk hier aan vele mensen, zie ik ernaar uit om in het Dominiék Savio Instituut in Gits twee dagen per week stage te lopen en veel bij te leren. Met die opgedane kennis kunnen we hier in Ecuador dan weer verder werken.

Ik diende er een aanvraag in om heel specifiek enerzijds meer inzicht te krijgen in de organisatorische aspecten van de instelling vanuit "volksgezondheidkundig" oogpunt (epidemiologie, informatiesysteem, netwerking,...) en anderzijds ook mijn medische kennis in verband met de zorg voor mensen met een handicap uit te breiden. De stageaanvraag is intussen aanvaard.

Zoals u verder in de Vogel kunt lezen is de zorg voor mensen met een handicap mijn grootste uitdaging. Je zou kunnen zeggen dat de eerste 15 jaar van mijn "beroepsleven" vooral draaide rond het uitbouwen van een kwalitatief hoogstaand eerstelijnsgezondheidscentrum.

De volgende "episode" wil ik me heel specifiek toeleggen op die heel erg achtergestelde minderheidsgroep: de mensen met een handicap en hun familie... Pierre Depaepe, een docent en onderzoeker van het Tropisch Instituut van Antwerpen die hier op bezoek was, zei me hieromtrent: "Je hebt hier je sterke "niche" gevonden... en het is goed om hierin verder te werken want je kan er veel in bijdragen.

Op die manier zal ons verblijf 'zorgend', 'lerend' en 'ontmoetend' zijn....met tijd ook om bij te praten en gewoon samen te zijn.

Tot gauw,
Inge.

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (I)

Dinsdag 25 november

Vandaag een aangename dag gehad in Tapani, in de zin van "echt mensen content kunnen maken en hun miserie een beetje helpen dragen of lichter maken. De man van Rosita, de vrouw met haar tien kinderen die in het recyclingeprojectje werkt en nu ook het onderhoud op zich nam na het ontslag van Margarita, werd plots erg ziek, suikerziekte en nogal in erge mate. Hij werkte als vrachtwagenchauffeur, route Quito-Guayaquil-Quito twee of drie keer per week (zo'n tien uur rijden, van Quito naar Guayaquil). Gelukkig is er niets gebeurd onderweg (bijvoorbeeld flauw vallen door die schommelende suiker in het bloed). Je weet hoe de wegen hier zijn en naar Guayaquil is het vooral langs ravijnen en afgronden. We konden alles op tijd vaststellen en de behandeling instellen. Hij zal waarschijnlijk zijn werk moeten opgeven wat op zich al een zware beslissing is. De onzekerheid weegt zwaar: hoe moeten ze rondkomen. Maar ik vertelde hem al wat ik in mijn achterhoofd heb. Ook vandaag, net zoals vorige week toen ik aan de mama van Joel de medicamenten uit België kon overhandigen, kon ik iemand blij maken. Als we het busje zullen kunnen kopen met de toelage van de Provincie West-Vlaanderen, dan hebben we een chauffeur nodig en dat zou voor die man geschikt zijn. Hij zou trouwens kunnen aansluiten bij de sociale zekerheid met achteraf ook nog een pensioentje. Het zijn toegewijde en betrouwbare mensen. Rosita kennen we al jaren lang, toegewijd en altijd gereed. Je had het gezicht van die man moeten zien opklaren toen ik hem, al is het tot nu toe een droom, dit vertelde. 't Zou voor hen echt wel de ideale oplossing zijn: elke dag thuis kunnen slapen, gezond kunnen eten, een aangenaam werk hebben, een vast inkomen. Nu alleen nog duimen dat het zo snel mogelijk werkelijkheid wordt.

Vrijdag 5 december

Hier is het goed aan het onwederen en hagelen... Quito is aan het feesten en Saulo moet dus gaan optreden. Wij houden het hier rustig thuis met enkele vriendinnekes van de gastjes. Vanavond gaan we speculooskoekskes bakken en chocomelk drinken. Gisteren was er 's avonds geen elektriciteit en dit zou meer moeten gebeuren. Zo kon ik mijne computer niet gebruiken en zoals bijna iedere avond "nog een beetje werken". Nu was ik "verplicht" om bij kaarslicht een boek te lezen. 'k Heb ervan genoten...

Maandag 8 december

Vandaag nu nog een heleboel achtergelaten administratie proberen in orde te brengen en morgen ons huis in orde brengen, en dan nog enkele inkopen doen voor het kerstfeestje van de klas van Lien zondag a.s. De maand december is toch altijd heel druk maar plezierig. Weet je dat Amelie nu vrijdag moet optreden in haar kerstfeest op school verkleed als Mexicaanse schone... Ook hiervoor moesten we dus een verkleedkostuum vinden. Wat hebben we hier al creativiteit naar boven laten komen bij al die kleuter- en schooljaren... : over glimwormpje en kerstklokje, naar kerstkaboutje, en zonen en gasten en herderinnetje en reuzenschildpad van de Galapagos, en engel met trompet en kerstboom en wat nog. Toch allemaal mooie herinneringen maar ook wel met een beetje weemoed want dit jaar is het ons laatste "kleuterkerstfeest" en die voorstellingen op school zijn/waren toch altijd heel erg mooi.

Woensdag 31 december

Tot zaterdagavond hadden we bezoek over de vloer en 't is wel geweest. De ganse klas van Lien met broertjes en zusjes en ouders voor het kerstfeest

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (2)

van de klas, ongeveer 70 mensen, met springkasteel en suikerspin en "papa Noël". Gelukkig moesten we het allemaal niet zelf betalen. Voor de ganse klas van Elisa met weliswaar maar enkele ouders hebben we grote wafelbak georganiseerd, goedkoop en lekker. Daarna was er op maandagavond "novene" bij ons thuis met opnieuw wafels als toemaatje voor iedereen. Ik zal er mijn werk van maken om vanaf volgend jaar echt een "novene voor kinderen" te vinden... want je wordt toch maar moe van Paternosters te lezen en de kinderen hebben er toch niets aan: het kerstverhaal op zich is toch zo mooi is.

De dag erna, 24 december, waren we hier "alleen" met ons zessen. We sloten de deuren, legden de telefoon open en genoten van een mooi en gezellig kerstmaal. 't Was fijn en mooi, met mooie kerstmuziek op de achtergrond; Een dagje "rust" dus om ons weer klaar te stomen voor de volgende dag, 25 december: de familie van Saulo over de vloer... zo'n 50 personen maar deze keer goed georganiseerd :barbecue en als dessert Vlaamse sneeuwtaart, mooi en lekker. Daarna weer een dagje "relatieve rust" want toen was het algemene vergadering van Taporì, die acht uur duurde met over het algemeen een heel positief resultaat.

Tenslotte op zaterdag nog twee families over de vloer: Paulina en William met hun drie kinderen. Paulina is de dochter van de oudste broer van Saulo, de mama van Miguelito, dat jongentje met zware hersenverlamming dat tien jaar geleden aan een longontsteking overleden is. Nu hebben ze drie flinke kinderen en van de oudste zijn we dooppeter en doopmeter. We nodigden hen mee uit aan het middagmaal. 't Was jaren geleden dat we nog wat tijd hadden voor een rustige babbel en het is mooi om te zien hoe ze na al die miserie toch echt wel hun weg gevonden hebben. Paulina volgde na het overlijden van Miguelito een opleiding "speciale opvoeding", eigenlijk meer als

rouwtherapie dan voor de opleiding op zich. Hierbij hielpen we haar met wat centjes van Taporì. Na wat zoeken en ontgoocheld zijn heeft ze nu een eigen kinderdagverblijf hier in Zambiza, heel mooi en het draait heel goed... en ze vroeg hoe het bij ons in Taporì gaat met de integratie van kindjes met handicap in het dagverblijf... want ze denkt eraan om enkele kleine kinderen met een handicap die hier in Zambiza wonen op te nemen... Goed nieuws dus... en zo doen we stille voort...;

Ik wil in 2009, naast het halftijds dokter zijn in, en het "gewone coördinatie-werk" voor Taporì (projectvoorstellen indienen, verdedigen en verslag uitbrengen, de vogel van papier,...) mij de andere halftijds voornamelijk bezig houden met het thema "handicap". (Nu kunt u overschakelen naar 'Mag het even in het Engels?': zie verder in de Vogel)

Vrijdag 2 januari

Voilà, ik ga me nu bezinnen over de aanvraag om stage te lopen in Domeniek Savio Gits en hoop dit ook nog vandaag of morgen door te sturen. De gastjes zijn weg met Saulo naar een broer van hem, dus het is stil en ik profiteer ervan. Gisteren heb ik Lieneke en Elisa leren breien en Sarah is begonnen met een mooi werkje in kruisjessteek. Maar ik moet nog regelmatig bijspringen: toch wel een hele klus hoor, dat leren handwerken maar ook wel plezant, zeker als er van die opmerkingen komen zoals van Elisa gisterenavond: ze was met zwetende handjes aan het vechten met haar breinaalden, natuurlijk een veel te strak aangespannen breilapje. "Mama, ik zal zakdoeken onder mijn oksels steken, want je zou door die naalden wel blaren kunnen krijgen..."...

Zaterdag 17 januari

Hier blijft het erg regenachtig, maar dat brengt een warmere sfeer in huis. De

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (3)

kerstboom is nog altijd niet weg (wordt hier sowieso veel later dan in België gezet), Amelietje is puzzels aan het maken, Sarah is bezig met het vijfde boek van Harry Potter en is, naar ons zeggen, snotverliefd op Harry Potter en daar wordt ze mooi rood bij. Lien en Elisa zijn computerspelletjes aan het spelen (nadat Lientje twee uur bezig geweest is met tien delingen en tien breukjes maar toch allemaal goed deze keer en Elisa samen met mij chocomoes gemaakt heeft) Saulo is een aerosolapparaatje van Taponi aan het herstellen en is ook volop bezig met mooie muziekinstrumenten te maken... en onze hond... die is aan het spelen met het water dat uit de regenpijpen aan het lopen is. En ik, ik ben aan het schrijven naar jullie, ook fijn, om daarna nog wat verder te werken. Deze middag maakte ik trouwens nog ne keer die echte Vlaamse "winterschotel" klaar: "savooikool met worst en aardappelen en wat spek in één grote pot" (uit de Artisboeken, editie "winter"): echt lekker en warmt goed op. Het mag dus nog wat blijven regenen. Doet me denken aan het liedje van Willem Vermandere "chance da't regent"... en ga het nog wel ne keer opleggen ook.

Dinsdag 20 januari

Hier naar gewoonte een drukke maandag gehad met uitersten bij de consultaties: zwaar zieke mensen met griep, een kindje van anderhalf jaar oud, zwaar ondervoed (6,5 kilogram), een meisje van 14 die komt voor een tweede zwangerschapstest want ze wil toch zo graag zwanger zijn, een vrouwke met hartproblemen dat snel moest doorgestuurd worden, enzovoort... Thuis, bijna als ontspanning, heb ik nog twee potjes pruimenconfituur gemaakt en aan tafel was het "prei-in-hesp-met-kaassaus", dan huiswerk helpen maken met Lien die nu aan het worstelen is met de breuken maar eigenlijk gewoon wat nood heeft aan aandacht en compagnie . Ze mocht aan mijn bureau, aan de zijkant, haar huiswerk maken, terwijl ik al weer aan het computeren was. Resultaat: Lientje had alles juist! Nu nog een uurke

administratie voor Taponi en de consultatie en we mogen weer gaan slapen...

Vrijdag 23 januari

Verder alles goed hier maar wel ongehooflijk veel regen en koud. Nu en dan heb ik wel wat heimwee naar een kachel of een haardvuurke. We zullen misschien toch wat hout moeten ophalen om nu en dan het huis eens goed te doorwarmen. Nu goed, de zon komt er zeker wel weer snel door.

Woensdag 28 januari

Hier is het een beetje een heksenketel want de griepepidemie is op gang gekomen, ook bij ons thuis. Sarah is geveld (twee dagen niet naar school, 39 graden koorts... maar ze houdt zich kranig en zal binnenkort er wel door zijn....). Ik hoop nu alleen maar niet dat iedereen dat virus nu ook gratis krijgt. In Taponi zit de wachtzaal bomvol, bijna allemaal met hoestende en proestende mensen. Ons aerosolapparaatje doet dienst als nooit tevoren maar gaf er plots de brui aan. "Overwerkt", zei Saulo, maar hij kon het gelukkig regelen, zijn elektriciteitskennis ophalende, en zo levert iedereen zijn bijdrage. Vandaag ook nog een heel triest verhaal van een vrouwke met suikerziekte, dat we al twee keer door het oog van de naald haalden bij het behandelen van enkele heel erg geïnfecteerde voetzweren. Maar nu wil ze echt niet meer verder. Haar zoons en echtgenoot drinken de dag door en "mishandelen" haar eigenlijk, tot slaan toe. Nu wil ze zelf niet meer genezen en is het gangreen zich meester van haar aan het maken... Zo ligt ze nu thuis echt te "verrotten"... lelijk gezegd... maar het is zo... Vandaag sprak ik nog met de enige dochter die haar moeder terug op de been wil krijgen... maar de situatie is echt heel moeilijk... We hebben de laatste tijd nogal wat lelijke en besmette wonden gezien. Veerle Defloor kan erover meespreken. De laatste weken konden we weer een besmette en terug opengegane operatiewonde (van een galblaaswegname) met

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee (4)

veel geduld genezen. Een studente verpleegkunde zou hier toch wel één en ander bijleren hoor.

Dinsdag 3 februari

Vandaag weer een dagje gehad om u tegen te zeggen. Als kroon op het werk de verzorging van een terug opgegane buikwonde na een operatie voor appendicitis en peritonitis bij Luis Eduardo Ramos, een jongen over wie ik vroeger nog schreef (hij viel op driejarige leeftijd van een bus en liep daarbij bij een schedelbreuk en hersentrauma op en daardoor heeft hij sindsdien een matige mentale handicap, en eigenlijk hoort hij in een instelling thuis omdat hij almaar van "thuis" wegloopt) Hij was weer weggelopen en werd door "iemand" na drie weken gevonden in het zuiden van Quito in een tramstation, bijna dood en met een buikvliesontsteking door een gesprongen appendicitis. Hij werd door de politie naar het ziekenhuis gebracht, daar geopereerd en na een week vond zijn moeder hem terug. Nu is hij terug thuis, in een hokje van houten planken, vol vliegen en met een stinkende gapende buikwonde waar de groene etter uit liep. 'k Heb dus weer al mijn courage samengeraapt en we zijn weer begonnen. Eerst terug naar Tapani om al mijn gerief, cultuur afgenomen, verzorgd, gewassen, medicatie gegeven en toen even geluisterd naar zijn moeder die echt niet meer weet wat te doen, de wanhoop nabij, en je zou voor minder, als je zijn lichaam ziet, vol wonden. Die buikwonde was immers niet de enige. Onder zijn oksels had hij diepe schaafwonden, echt diep, hoogst waarschijnlijk omdat ze hem vastgebonden hadden in het ziekenhuis met riemen die sneden. Op zijn rug heeft hij littekens van zware brandwonden: iemand gooide ooit eens hete olie naar hem toen hij aan een kraampje om eten stond te bedelen. En op zijn hoofd weer veel wonden, van vallen en klappen: echt niet te doen. Zoals nog nooit tevoren kreeg ik enorme buikpijn toen zijn moeder begon te wenen want 't

was echt al miserie, stinkende vliegen, vuiligheid en hopeloos. Maar toch, bij het weggaan zei ik aan Luis Eduardo "hasta mañana", 'tot morgen'.. en hij zei langzaam terug... "hasta mañana"...

Woensdag 11 februari

We hebben deze avond genoten van de verjaardag van Lientje. We gingen "sushi" eten! Ze vroeg dit al lang en de man van dat restaurantje gaf Lien zomaar een gans rolletje cadeau. Ze straalde en maakte iedereen blij. En het heeft gesmaakt ook na een mooie drukke werkdag.

Voor de rest... wat miserie met mijn thesisstudente die "overwerkt" is en door het bos de bomen niet meer ziet. Maar de zon schijnt hier weer en we zien 's morgens de Cayambe al weer opduiken en ik zal morgen met 'verse courage' verder gaan.

Donderdag 19 februari

Gisterenavond hadden we bezoek van padre Segundo Antonio, bij wie het in Pomasqui allemaal begonnen is. We hadden hem al vele jaren niet meer gezien. Hij is nu parochiepriester in het zuiden van Quito. Daar wonen heel veel migranten, vooral uit de bergen, en naar Antonio vertelde blijven er nog heel veel mooie tradities een belangrijke rol spelen. Het is weliswaar toch moeilijk om echt "gemeenschap" te vormen, aangezien het over "nieuwsamengestelde" groepen gaat, met, net zoals in Pomasqui en omstreken, veel sociale armoede en veel geweld. Vele herinneringen kwamen ook boven, hele mooie en dan ook weer heel triestige. En nogmaals mocht ik voor mezelf besluiten dat al die jaren hier toch echt wel "vol" geweest zijn en dat ik dankbaar ben om zoveel te hebben mogen "mee-beleven".

Handicap Eén Aanpak

UITTREKSEL UIT EEN VERSLAG VAN VEERLE DEFLOOR DIE MET INGE EEN BESPREKING OP HET MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID BIJWOONDE

Ik ben twee maal naar Ecuador getrokken voor een eindwerk. In 2006 heb ik er consultaties geobserveerd en mensen geïnterviewd voor mijn masterproef (in het kader van mijn opleiding master in de verpleegkunde). Onderwerp: het beeld dat de mensen in Pomasqui hadden van ziekte en de, gezondheid en gezondheidszorg, hoe mensen omgaan met ziekte, wat het voor hen betekent en welke stappen ze ondernemen. Mijn masterproef kreeg uiteindelijk de titel 'Omgaan met ziekte en gezondheid: een exploratieve studie bij een Mestizenpopulatie in Ecuador'. In 2008 heb ik in Ecuador opnieuw mensen geïnterviewd en geobserveerd voor mijn masterproef (nu in het kader van mijn opleiding master in de sociale en culturele antropologie). Ik interviewde hoofdzakelijk moeders van kinderen met een beperking en probeerde een beeld te krijgen van de sociaal-culturele ervaring van het hebben van een kind met een beperking. Ik onderzoek welke impact het hebben van een kind met een beperking heeft op de identiteit van de moeder, op haar positie in de samenleving en op haar leven.

Het bezoekje aan het ministerie voor volksgezondheid...

De voorbije zomer was ik in Pomasqui voor mijn scriptie. Ik heb er de sociaal-culturele ervaringen van moeders van kinderen met een beperking onderzocht. Hiervoor interviewde ik moeders van kinderen met een beperking, maar ik probeerde ook om via observatie

een beter beeld te krijgen van wat het betekent om moeder te zijn van een kind met een beperking of van een bijzonder kind, zoals ze het zelf meestal omschrijven. Toen Inge op het ministerie voor volksgezondheid een vergadering had over het opstarten van een project rond vroegdetectie en vroegbegeleiding van kinderen met een beperking was dit voor mij een uitgelezen kans om de werkwijze en de visie van dat ministerie van volksgezondheid op handicap of beperking van dicht bij te ervaren en te observeren. Daarom ging ik met Inge mee.

Ik moet eerlijk toegeven dat ik mijn beeld bij aankomst reeds meteen moest aanpassen. Ik had mij een ministerie voorgesteld zoals bij ons in Brussel, nl. hoge glazen gebouwen, liften, computers, mooie voorzieningen, etc. Maar meteen werd duidelijk dat dit niet het geval was. Het ministerie lag in een klein straatje, in een relatief klein gebouw en liften waren er al helemaal niet. In het lokaal waar de vergadering doorging bladderde de verf van de muren en waren overal vochtplekken. Het was een trieste omgeving, maar goed, ook in een droevige omgeving kan mooi werk verricht worden.

Het ministerie wilde een project opstarten met bedoeling kinderen met een beperking sneller op te sporen zodat ze vroeger en beter behandeld en begeleid konden worden. Ze deden beroep op Inge als expert. Het ging om een erg groot project en hiervoor was veel geld nodig. Je zou verwachten dat een vergadering over een dergelijk project ook erg goed voorbereid was. Ik had dit alvast ver-

Handicap Eén Aanpak

wacht: dat er reeds een probleem-analyse zou uitgevoerd zijn of dat er op zijn minst reeds heel wat gegevens verzameld waren om te kunnen starten met die probleemanalyse. Maar dit bleek niet het geval te zijn. Ze wilden vooral snel de budgetten bepalen om vervolgens financiering aan het ministerie voor financiën te kunnen aanvragen. Maar hoe kan je nu een budget bepalen als je niet weet hoe groot de omvang van het probleem is?

Dit was duidelijk ook de vraag van Inge want ze vurde de ene vraag na de andere af. Vragen zoals: Hoeveel bevallingen zijn jaarlijks in elke materniteit van de nationale ziekenhuizen? Hoeveel kinderen worden er jaarlijks geboren met een beperking? Hoeveel kinderen worden jaarlijks geboren met een te lage Apgarscore? Hoeveel kinderen worden er jaarlijks te vroeg geboren? Dergelijke gegevens kunnen een beter beeld geven van de nood en de omvang van het probleem. Maar niemand leek een antwoord te hebben en niemand wist zelfs hoe ze aan dergelijke data zouden kunnen komen. Nochtans subsidieert het ministerie van volksgezondheid de ziekenhuizen en zou je mogen verwachten dat ze hun subsidies op dergelijke gegevens baseren. Hoe bepalen ze dan de budgetten voor de ziekenhuizen? Toch niet zomaar ad random? Het is mij nog steeds niet duidelijk...

Hoe zeer Inge ook haar best deed om een beeld te krijgen van het probleem, er werden weinig antwoorden gegeven. Sterker nog, sommigen leken wel heel sterk met de

natte vinger te bepalen wat ze zouden doen. Vooral een arts die werkte op het departement 'handicap' van het ministerie, dr. Chiriboga genaamd, trachtte steeds terug te keren naar het budget en naar de acties. Hij had zelfs reeds een boodschappenlijstje klaar en wilde zo snel mogelijk weten hoeveel wat kostte om het budget te bepalen. Op zijn lijstje stonden zaken zoals een trap (om kinderen op een trap te leren stappen) of luiers. Maar zijn dit werkelijk de meest noodzakelijke dingen? Bovendien werkt of functioneert een dergelijk project toch niet enkel op basis van materiaal? Zo'n project moet toch gefundeerd zijn? Het werd mij snel duidelijk dat dit ook was wat Inge vond.

Er was nog veel werk, maar hoe meer Inge trachtte om te starten bij het begin (nl. bij een probleemanalyse, bij het bepalen van de noden, alvorens acties te ondernemen), hoe meer dr. Chiriboga en de anderen allerlei vaststellingen en acties begon voor te stellen zonder dat deze gefundeerd waren. Zo wilde hij de vroegdetectiecentra ten alle koste op de materniteiten plaatsen en niet in de gezondheidscentra. Nochtans komen kindjes na hun geboorte toch niet meer op de materniteit. Ze komen eerder in gezondheidscentra waar ze gevaccineerd kunnen worden of onderzocht kunnen worden. Moet het project zich dan niet vooral richten op de gezondheidscentra in plaats van op de materniteit? Dr. Chiriboga vond van niet. Ook wilden ze op het ministerie via het project kinderen begeleiden tot de leeftijd van twee jaar

Handicap Eén Aanpak

en ze wilden zich hoofdzakelijk richten op het detecteren en corrigeren van fysieke beperkingen. Maar wat met de oudere kinderen? Zijn fysieke beperkingen werkelijk het grootste probleem? Wat met kinderen die een intellectuele beperking hebben? Is er bovendien vooral nood aan de correctie van fysieke beperkingen? Of ook aan ander zaken zoals begeleiding van de ouders? Of revalidatie? Of stimulatie? Inge bleef maar vragen, maar telkens bleef men het antwoord schuldig.

Steeds opnieuw kwam men met irrelevante, niet gefundeerde, onlogische of zelfs gewoon absurde voorstellen. Telkens moest Inge haar diplomatische vaardigheden bovenhalen om toch maar te kunnen starten bij het begin en om systematisch te werk te gaan in plaats van in het wilde weg. Steeds meer kreeg ik de indruk dat het binnenrijven van een budget voor dit project belangrijker was dan de daadwerkelijke inhoud. Al is dit niet helemaal correct want gelukkig wilden sommige aanwezigen echt wel een goed project opbouwen. Maar jammer genoeg werd de vergadering gestuurd door de mensen die het geld het belangrijkste leken te vinden. Ze wilden zo snel mogelijk een projectvoorstel hebben zo-

dat ze het budget konden aanvragen. De doelen van deze mensen lagen mijlenver van de doelen die Inge voor ogen had. Dit was erg frustrerend en toch bleef Inge maar proberen... Haar doorzettingsvermogen op deze vergadering was bewonderenswaardig. De vergadering eindigde zonder echte beslissingen. Al heeft Inge toch wel gedeeltelijk haar slag thuis gehaald, want er werd beloofd meer gegevens te verzamelen tegen de volgende vergadering.

Op voorhand leek mijn bezoekje aan het ministerie voor volksgezondheid een boeiende namiddag te worden en dat was het ook wel, maar niet in de zin dat ik gehoopt had. Het was duidelijk dat de prioriteiten van sommige mensen op het ministerie niet bij de mensen ligt en dit was een grote teleurstelling. Het was zelfs eerder een koude douche. Het was zo jammer want het zou een heel mooi project kunnen worden en het zou voor zoveel mensen belangrijk kunnen zijn. Gelukkig gaf Inge het nog niet op, volgende vergaderingen zouden volgen en hopelijk zouden deze productiever en effectiever zijn...

Veerle

In dezelfde sfeer, maar dan vanuit een ander perspectief in de volgende "Vogel":

HANDICAP.....een aanpak vanuit twee werelden

18 oktober 2008 : EEN VISIE ZOALS INGE DIE VOORSTELDE BIJ DE ALTERNATIEVE CURSUS 'HANDICAP' OP DE UNIVERSIDAD ANDINA, dit BIJ HET BEGIN VAN HET ACADEMIE- JAAR 2008-2009 (een uittreksel uit Inge's toespraak)

**EEN REFERENTIEKADER VOOR HET BEGRIP "HANDICAP"
VANUIT DE GESCHIEDENIS EN HET WOORDGEBRUIK**

EEN UP-TO-DATE... VAN "TOP-DOWN" NAAR "BOTTOM-UP"...(I)

Dikwijls krijg ik "van overzee" de verwonderde vraag te horen: Hoe krijg je het allemaal voor elkaar ? Je bent wel met duizend-en-één dingen bezig...

En aangezien ook mijn dag maar 24 uur duurt en alhoewel er altijd maar minder en minder geslapen wordt is er toch een limiet. Misschien is het nodig om wat orde op zaken te stellen en jullie uit te leggen dat ik niet altijd met alles tegelijkertijd bezig ben:

Eenzijds blijft een "vaste waarde", en hopelijk nog voor heel lang, het dokter-zijn in Tapori, twee meer dan volle dagen per week met zeker nog een halve dag administratie en gewoon coördinatie-werk ivm het medische luik en de algemene werking van Tapori. Het is "mijn vaste stek" en uitvalsbasis waar ik datgene wat de mensen op het gebied van ziekte en gezondheid beroert, leer kennen: het draagvlak om verder "structurele" veranderingen te helpen doorvoeren, zoals dat heet.

En dit is dan het tweede luik van mijn bezig-zijn hier : het werk binnen de "volksgezondheid", daar waar ik datgene wat ik in de maestria mocht leren mag en kan toepassen. De eerste jaren na het afstuderen was het een ware zoektocht en deed ik werkelijk "vanalles" : consultancies over heel verscheiden onderwerpen (referentiesystemen binnen de gezondheidszorg, sociale zekerheidssystemen, de planning van het bouwen van een lokaal hospitaal,...), theoretisch werk over onderzoek binnen de gezondheidssector..., het vertalen van het geneesmiddelencompendium van België, een cursus over arts-patientcommunicatie. Bovendien ook nog veel les geven tot op zaterdagavond 20.00 uur. Het was een hectische en heel onrustige periode die, alhoewel ik heel veel bijgeleerd heb, gelukkig voorbij lijkt.

Dit betekent echter niet dat het luik "volksgezondheid" op een laag pitje staat:

Wat de universiteit betreft geef ik voorlopig geen les meer, want ik raakte verzadigd en heel moe. Maar ik blijf wel studenten, drie of vier per jaar, individueel begeleiden binnen hun onderzoeksmodule en voor hun thesis. Dit is aangenaam "veldwerk" waarbij ik nieuwe contexten, nieuwe situaties en nieuwe mensen leer kennen en waarbij ik mijn "werkuren" min of meer zelf kan regelen.

Verder lijkt alles zich stilletjesaan te concentreren op één onderwerp, mijn "topic", "stokpaardje" of "niche", hoe je het ook wil noemen: de gezondheidszorg voor mensen met een handicap.

In 2008 lazen jullie hieromtrent over heel veel verschillende uitgangspunten, ideeën, contacten met verschillende instanties, enzovoort. Het was immers een aarzelend, soms onzeker op weg gaan. Vanuit Tapori een stap in het onbekende. Dat jaar was hier immers een jaar van vele politieke hervormingen en een groeiende interesse van overheidswege om het thema "handicap" in een positief daglicht te stellen en daarom werden we door verscheidene overheidsinstanties, universiteiten en sociale projecten benaderd. Die zochten immers contact met verschillende basisorganisaties waaronder Tapori, die enige positieve ervaring ivm de zorg voor mensen met een handicap vanuit een heel lokaal perspectief opgebouwd hadden. Zo namen volgende instanties met ons contact op:

Het Ministerie van Volksgezondheid, met name het gloednieuwe departement verantwoordelijk voor de gezondheidszorg van mensen met een handicap, met het aanbod. Dit met de vraag om deel te nemen aan het uitwerken

van vroegdetectie- en vroegbegeleidingscentra voor pasgeboren kinderen en zuigelingen op nationaal niveau. Veerle Defloor, die op dit moment hier bij ons was, vertelt jullie hier in deze Vogel van Papier meer over. Jammer genoeg bleef dezelfde toon waarin Veerle schrijft, overheersen en toen ik na een vijftal vergaderingen echt voet bij stuk hield dat we echt niet van start konden gaan zonder enige basisinformatie en planning en ook concrete afspraken wilde maken in verband met verloning en contract viel alle contact stil. Blijkbaar wilde men alleen maar snel het toen beschikbare geld opgebruiken en daarvoor had men geen correcte en volledige basisinformatie nodig. En nu is het geld op, uitgegeven aan zweedse trappen in de materiteiten, rolwagens voor patientenvervoer in de ziekenhuis en het uitbetalen van de eigen lonen. Men wacht af tot er nieuw geld is voor het jaar 2009. Het jaarverslag van 2008 van dit departement laat op zich wachten. Ikzelf blijf echter rustig en periodisch contact onderhouden. Je weet maar nooit dat ze toch hun werkwijze willen bijsturen.

In het Ministerie van Sociaal Welzijn werd ook een gloednieuw departement met als doelgroep de mensen met een handicap opgericht. In augustus kregen we te horen dat we een aanvraag tot subsidiering van de dagelijkse werking van revalidatieluid mochten indienen: 5 000 usd werd ons beloofd nog voor 2008 en tegelijkertijd zouden we al fondsen kunnen vastleggen voor 2009, meerbepaald 20 000 usd. Maar al gauw leken we verloren te lopen in een bureaucratisch straatje, met ons nochtans perfect volgens de regels (120 bladzijden richtlijnen aub) uitgewerkte projectvoorstel waar we zeker twee volle werkweken aan bezig waren en waarvoor we een puntentotaal van 97 op 100 kregen terwijl 70 op 100 voldoende was om subsidiering te krijgen. Maar de centjes die zijn er nog altijd niet. Toch laten we ook hier de moed niet zakken. Een nieuwe aanvraag is klaar om ingediend te worden. Misschien lukt het dit jaar wel. Eens zal men van staatswege toch de verantwoordelijkheid voor deze sociaal zwakkere groep mensen

moeten opnemen.

In de Universidad Andina werd een alternatieve cursus over het thema "handicap" uitgewerkt voor het schooljaar 2008-2009. Ik nam deel aan het opstellen van het lessenschema en mocht een conferentie geven bij de opening van de cursus. Nu, in het derde trimester, zullen we nog een les geven met als onderwerp ons actieonderzoek over "sexualiteit bij jongeren met handicap". Deze universiteit mogen we beschouwen als een goed platform om ervaringen en informatie uit te wisselen, standpunten in te nemen en vanuit een meer theoretisch kader de globale visie over mensen met handicap positief te helpen beïnvloeden.

En in de Universidad Catolica, meer bepaald in het Instituut voor Volksgezondheid waar ik in 2005 afstudeerde, namen we deel aan een radioprogramma. Gedurende vier weken bereidden we samen met de studenten communicatiewetenschappen het programma voor. Dit was toch het plan, maar blijkbaar verwachtten die studenten en zelfs ook hun lerares dat wij het ganze programma uit zouden schrijven, woord voor woord. Dat terwijl aan ons oorspronkelijk gevraagd werd informatie te geven. Kortom met de faculteit communicatiewetenschappen waren er wat communicatieproblemen en we zagen af van verdere samenwerking...

Op het eerste zicht "weinig resultaat" zou je kunnen zeggen want weinig of niets geraakte in concrete "kannen en kruiken" en alle tijd die we hierin investeerden zou je als verloren kunnen beschouwen. En dat terwijl onze zorgen en noden heel hoog bleven en blijven. Het werd dus tijd om alles opnieuw te overzien en dat gebeurde tussen kerstmis en nieuwjaar. Dan neem ik gewoonlijk even de tijd om mijn werkplan van het voorbije jaar te overzien, om daarna op basis van de conclusies een nieuw werkplan voor het volgende jaar op te maken: Wat werd van het vorige werkplan uitgevoerd en wat bleef liggen? Waar deed ik meer dan voorzien en wat liep volledig anders uit?

Ik kwam tot de vaststelling dat voor het tweede jaar op rij een aantal heel concrete projectjes binnen het luik

EEN UP-TO-DATE... VAN “TOP-DOWN” NAAR “BOTTOM-UP”...(2)

“volksgezondheid” niet uitgevoerd raakten: Projectjes die nochtans heel nodig waren, resultaat van heel concrete noden, vragen en problemen maar die almaar uitgesteld werden doordat we eerst alle pijlen richtten op de instanties van hogerhand en verwachtten dat alles “van bovenuit” zou ondersteund worden (“top-down”-strategieën). Nochtans leek men daar, voorlopig althans, geen nood te hebben aan informatie over “wetenschappelijk en technisch correct uitgevoerde projectjes”.

Maar de gezichten en verhalen van vele mensen bleven door mijn hoofd spelen. Het ging helemaal niet over “uitgevonden” of “nutteloze” ideeën. Het was allemaal heel tastbaar en echt aanwezig.

Dus nam ik een sprong in het onzekere en besloot om de pijlen om te keren voor de zoveelste keer tegenstroom, maar dat zijn we al gewoon : En als we nu eens, al is het langzaam maar zeker, zelf de touwtjes in handen namen en eraan zouden beginnen. Misschien is Taporí ondertussen wel sterk genoeg zodat anderen “van daar boven” toch wel even luisteren (“bottom-up”-strategieën).

De droom om een goed werkend “vroegdetectie- en vroegbegeleidingssysteem” uit te bouwen voor een grotere bevolkingsgroep leefde al van voor het Ministerie mij vroeg hen te helpen om dit op nationaal vlak uit te voeren. Maar het gebrek aan juiste basisinformatie over de gezondheidssituatie van mensen met een handicap dat ons parten speelde om goed te kunnen plannen op langere termijn en op ruimere schaal speelde ons parten: Niemand weet immers hoeveel mensen er juist zijn met een handicap, welke de oorzaak hiervan is, tot welke leeftijdscategorie ze behoren, wat juist hun eigen vraag en technische nood aan gezondheidszorg is: van diagnostiek over behandeling tot revalidatie, om nog niet te spreken over preventie. Er zou dus eerst een **beschrijvende epidemiologische studie over de gezondheidssituatie van mensen met een handicap** moeten

uitgevoerd worden, bijvoorbeeld in het gezondheidsdistrict waartoe we behoren (ongeveer 300 000 mensen).

Op basis van deze correcte informatie, en niet de nu gangbare officiële informatie waarin zelfs wiskundige en statistische fouten geslopen zijn, zou men beter kunnen plannen welke acties, waar, met wie, met welk soort mensen, enzovoort, te ondernemen om niet te spreken over de preventiecampagnes en –strategieën die men zou kunnen uitwerken, bijvoorbeeld in de materniteiten waar nog steeds een grote groep kinderen geboren worden met zuurstoftekort en hersenverlamming tot gevolg.

Het concrete onderzoeksprotocol voor die beschrijvende studie is ondertussen volledig uitgeschreven. Het project Salud de Altura, het project van de Belgische Technische Cooperatie dat hier in Quito werkt aan de verbetering van de kwaliteit van de gezondheidsdiensten maar dit jaar beëindigd wordt, toonde aanvankelijk interesse, vooral in de resultaten dan, maar krabbelde terug omwille van hun financiële situatie (het geld is er ook op) en omdat het project binnen zes maanden afgesloten wordt.

We dienden het voorstel in bij het centrale departement Epidemiologie van het Ministerie van Volksgezondheid en het hoofd ervan, Juan Moreira die nu een doctoraat in het Tropisch Instituut van Antwerpen aan het afwerken is, zou methodologisch supervisor van de studie (willen) worden en de officiële goedkeuring en toelating van het Ministerie, nodig om lokale samenwerking en informatie van de directie van het gezondheidsdistrict te verkrijgen, is in kannen en kruiken. Maar centen heeft het Ministerie ook niet en dus loopt de zoektocht voorlopig verder, terwijl het eigenlijk over niet zoveel geld gaat.

Eenmaal in België zal ik het voorstel voorleggen aan Alumni Leuven en aan de NGO Handicap International. Zo kunnen we bij terugkeer uit België misschien echt

aan de slag. Het eindresultaat van deze studie zullen we heel officieel voorleggen aan alle betrokken diensten, in de eerste plaats het Ministerie van Volksgezondheid.

Een praktisch onderdeelje van deze studie is het op punt stellen van ons eigen **intern informatiesysteem** in Taporí voor mensen met een handicap waarbij iedereen een soort centraal dossier met alle medische en sociale informatie zou krijgen.

En over preventiecampagnes gesproken: Tijdens het voorbije jaar kwamen in Taporí drie nieuwe kindjes met ernstige handicap ten gevolge van **congenitale toxoplasmose-infectie** aan: een probleem dat voorkomen had kunnen worden. We trokken aan de alarmbel want bij het nakijken van de incidentie van dit probleem overstegen we meer dan zorgwekkend de cijfers, en lichtten de directie van het gezondheidsdistrict in.

Na enig ongeloof van hunnentwege en uitleg en diplomatie en geduld van mijnentwege en een schokkende confrontatie waarbij de drie moeders van die kinderen hun getuigenis aflegden aan de directie en het gezondheidspersoneel was het tij gekeerd en konden we aan de slag:

Heel praktisch gezien worden nu enkele preventiecampagnes opgestart, waarin correcte informatie doorgegeven wordt in alle folders voor zwangeren. Hierin helpt Dorien, onze nieuwe stagiaire "sociaal werk" van de Artevelde Hogeschool van Gent, mee. Daarnaast zullen we samen met enkele studenten van het Instituut voor Volksgezondheid een analysemethode (operationele analyse) toepassen waarin wiskundig berekend wordt bij welke stappen het in het informatie-, diagnose- en behandelingsproces fout loopt en waar we dus onze acties moeten plannen.

Over de financiering voor dit projectje, vooral dan voor de specifieke labo-onderzoeken die hier echt wel duur zijn, zijn we aan het onderhandelen met een groot en erkend labo hier in Quito. Het zou mooi zijn te kunnen aantonen via

een kosten-batenanalyse dat het actief opsporen en opvolgen van niet-immune vrouwen voor en tijdens een zwangerschap best ook opgenomen wordt in de standaardbegeleiding van zwangere vrouwen.

En dan zijn er nog twee projectjes die nu in een uitvoerings- of afsluitingsfase zitten:

De interne apotheek voor chronische patiënten, waarvoor we financiering kregen vanuit Memisa wordt binnenkort een realiteit in Taporí. Hierbij richten we ons specifiek naar de patiënten met een chronisch gezondheidsprobleem, die hiervoor medicatie nodig hebben: antiepileptica, bloeddrukverlagende geneesmiddelen, antidiabetica. Soms gaat het over één patiënt(e) met een heel specifiek gezondheidsprobleem, vb. myasthenia gravis, chronische myeloïde leukemie, enz.

Bij deze patiënten hebben we dikwijls te maken met complicaties veroorzaakt door het onderbreken van de behandeling omdat die te duur is. We berekenden dat hun behandelingen maandelijks tussen de 20 en 40 usd kosten, en in uitzonderlijke gevallen zelfs tot 80 usd per maand. Dit betekent in ieder geval minstens 10 % van het totale gezinsinkomen. Voor deze mensen wordt een interne apotheek in Taporí, verbonden aan de medische consultatie, binnenkort werkelijkheid. Daarbij zal deze medicatie gedeeltelijk "gesubsidieerd" worden door de winst van de verkoop van "acute" geneesmiddelen (bijvoorbeeld antibiotica, pijnstillende middelen, enz.) te verdelen over de ingeschreven chronische patiënten. Deze ervaring willen we "ter boek stellen" en binnen een jaar delen met andere lokale gezondheidsdiensten waar het beheer van de interne apotheek dikwijls een ware ravage is.

Zoals jullie zien, zal er dus veel geschreven worden want op die manier kan veel informatie uitgewisseld worden en kan over één en ander verder gepraat worden...En dat is de voornaamste bedoeling van het **onderzoek over seksualiteit bij jongeren met een intellectuele handicap**. Over dit onderwerp startten we in Taporí en

EEN UP-TO-DATE... VAN "TOP-DOWN" NAAR "BOTTOM-UP"...(3)

met de steun van de Provincie West-Vlaanderen twee jaar geleden een actie-onderzoek. Dit project bevindt zich ondertussen in een eindfase, althans wat de redactie van gans dit verhaal betreft. Misschien doet de inhoud van dit boekje nogal wat stof opwaaien zeker binnen een maatschappij waar over dit onderwerp nauwelijks gepraat wordt. Maar dat is wat we juist wilden: dat hier op een respectvolle en ethische manier gesproken kan worden over het relationeel en sexueel welzijn van mensen met een handicap.

En dan nog een laatste droom (althans voorlopig "laatste" droom), waaraan ik hopelijk zal kunnen werken tijdens ons verblijf in België: Voor dokters "van de eerste lijn", oftewel de huisartsen zagezegd, is het niet zo eenvoudig om mensen met een handicap, om het even welke, echt integraal te begeleiden. Nochtans komen de mensen dikwijls met hun vragen bij ons terecht en moest ikzelf hen vaak het antwoord schuldig blijven. Veel opzoeken, bijstuderen, navragen, enzovoort was en is nog altijd de grote boodschap. En zo groeide het idee om een **naslagwerkjes uit te schrijven over verschillende handicaps**, voor mensen die in de gezondheidssector werken maar ook voor de persoon met handicap in kwestie, zijn of haar ouders en familie in het algemeen, waar men een antwoord krijgt op heel concrete vragen zoals: Wat betekent nu juist "het syndroom van Down"? Is tu-

bereuze sclerose erfelijk? Wat is het verloop van de ziekte van Duchenne? Welke onderzoeken moeten we regelmatig doen bij ons kind met hersenverlamming? Zal mijn kind lang leven? Hoe kan ik helpen bij de revalidatie? Welke technische hulpmiddelen bestaan er allemaal?

Dit is zeker een werk van lange adem waarvan ik zelf enorm veel zal bijleren. We zullen hierbij "het kokend water" niet zelf uitvinden en ik kreeg alvast de toestemming van de medewerkers van het Dominiek Savio Instituut van Gits om bestaande informatie, o.a. patientenbrieven, brieven aan ouders, videos, handleidingen, enzovoort, in te kijken en eventueel aan te passen aan onze context hier...

Er is dus nog een lange weg te gaan, misschien met veel risico's en onzekerheden, maar ik zal me vasthouden aan een mooi gezegde:

*CAMINANTE,
NO HAY CAMINO...
SE HACE EL CAMINO
AL ANDAR*

*(Op stap gaan door het leven...
neen, er is geen weg
de weg maak je zelf
op stap door je leven.)*

WIE WIL WAT GRAAG ???

Een rare titel... maar toch juist:

Zoals jullie allemaal ondertussen al weten komen we heel binnenkort naar België en naar gewoonte willen we gaarne één en ander meebrengen... mooie dingen van hier... Maar al te vaak hoorden we in België: "O... zo mooi... dat had je moeten meebrengen"... maar dan is het al te laat...

Vandaar deze vraag: Wie wil wat graag?

WIE graag zou hebben dat we iets meebrengen: laat het ons weten, met alle mogelijke beschrijvingen vandien, via een mailtje (debringe@ecnet.ec) ten laatste tegen tien april...

WAT... dat kan het volgende zijn, voor eigen gebruik of als kadootje: een kleurrijke hangmat, een warme wollen pull voor de winter, doopsuikerdoosjes gemaakt in Tapori of kerstkaartjes, een mooi muziekinstrument, vingerpopjes, "drakenbloed" (een natuurlijk middeltje dat goed helpt om koortsblaren in te dijken: vraag het maar aan ons mama...), boomtomaten, sieraadjes in tagua of zilver of gemaakt uit kleurige pitten uit het amazonewoud, mooie warme wollen pantoffels, humitas, lekkere chocolade om chocomelk van te maken, ...

Laat het maar weten... we zoeken het met plezier, geven jullie door hoeveel het kost en bij "bevestiging" brengen we het gaarne aan "inkoopprijs zonder intresten" mee...

Inge.

✓ **ogel van papier**

Vragen of opmerkingen bij

De ouders van Inge:

Etienne en Brigitte Debrouwere-Allegaert
Olmenlaan 30
8560 Moorsele

Telefoon&fax: (056) 41 43 68

E-mail: edebrall@skynet.be

HOE INGE CONTACTEREN ?

Inge Debrouwere/Saulo Diaz
Calle 11 febrero y Espejo s.n.
Zambiza
Quito
Ecuador

Telefoon/Fax

Tel en Fax 00 59 32 288 62 29

Email:

debringe@ecnet.ec

De naam "**Tapori**" komt uit India. Hij wordt gegeven aan straatkinderen die zonder enig houvast of ondersteuning van familie of ouders, in riolen en treinstellen, op verlaten terreinen samen hun lot in handen nemen. Ook wie fysieke of mentale beperkingen heeft, blijft een volwaardig lid van de groep. Wie behendiger is en meer eten te pakken krijgt... kan meer delen met wie dit niet kan: een mooi en zuiver voorbeeld van "solidariteit".

TAPORI—ECUADORIAANSE VERSIE—VANDAAG

Inge startte haar **Tapori-project** in 1993 en het was aanvankelijk vergelijkbaar met een consultatiebureau van het Belgische Kind en Gezin, weliswaar op kleinere schaal. Binnen deze consultaties werden al vlug de andere noden van de mensen duidelijk en zo groeide het project stap voor stap uit tot een interdisciplinair gezondheidscentrum, een "**Centro de Salud Integral**", dat staat voor een lokale maar toch structurele aanpak van de totale armoede-problematiek.

Op dit ogenblik bestaat het project uit de volgende **vier onderdelen**:

- Een medisch-sociaal luik (consultatiebureau).
- Een revalidatiecentrum waar in vier luiken de zorg voor mensen met een handicap opgenomen wordt.
- Een educatief luik met bibliotheek voor kinderen en jongeren en een avondschool voor jongeren en volwassenen.
- Een socio-economisch luik met twee microbedrijfjes.

FINANCIËLE STEUN

Met fiscaal attest : (vanaf 30,00 €, verspreid over één of meer giften in hetzelfde jaar) :

000-0718676-03
Kontinenten — Doorniksesteenweg 149
8500 Kortrijk
Vermelding: Inge Debrouwere Ecuador

(Kontinenten is het administratief centrum voor missiewerking in het bisdom Brugge en vraagt sinds juli 2007 voor administratieve regeling 3% van het gestorte bedrag. De overige 97% van uw bijdrage gaat rechtstreeks naar Inge's werk.)

Zonder fiscaal attest :

083-2520839-06
Inge Debrouwere
Moorsele
Vermelding: Project Tapori

Al de gelden die op deze rekening terechtkomen, worden volledig ter beschikking gesteld van Tapori.

Wil je zelf op de een of andere wijze de vierdepijlerwerking van Tapori ondersteunen en bekendheid geven, heb je contacten bij instanties die verantwoordelijkheid dragen in derde- en vierdewereld ondersteuning, of ken je iemand die hierin geïnteresseerd is, laat het ons vooral weten op edebrall@skynet.be of 056/41.43.68 (ouders van Inge)